

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2049
10.12.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tutuklu Şırnak Milletvekili Sayın Faysal SARIYILDIZ'ın talebi üzerine askeri harcamaların şeffaf ve izlenebilir olması, STK'ların ve hatta parlamentonun denetimine tabi tutulabilmesi, bütçenin hazırlanmasında demokratik süreçlerin işlemesi ve sendikalar ile demokratik kitle örgütlerinin bütçe hazırlık süreçlerinde dâhil edilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 104 ve 105. maddeleri gereğince "Meclis Araştırması" açılmasını saygılarımla arz ederim.

İdris BALUKEN

Bingöl Milletvekili

BDP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye’de askeri harcamaların şeffaf ve izlenebilir olması, STK’ların ve hatta parlamentonun denetimine yeterince açık olması talebi, demokratik bir taleptir. TSK 2000 yılından bu yana 2011’de ilk kez personel mevcudunu açıklamıştır. Kamu Harcamalarını İzleme Platformu’nun 2012 yılı izleme raporunda askeri ve güvenlik harcamalarına dair yaptığı tespitlerde şu çarpıcı hususlara dikkat etmek gerekir: “Askeri harcamaların parlamento tarafından denetimi konusunda kısıtlamalar devam etmektedir. Örneğin, 2011 yılında kamu idarelerinin TBMM’ye sundukları ödenek cetvelleri içinde Milli Eğitim Bakanlığı’nın ki 41 sayfa, Sağlık Bakanlığı’nın ki 24 sayfa, Emniyet Genel Müdürlüğü’nün ki 28 sayfa, İçişleri Bakanlığı’nın ki 12,5 sayfa iken Milli Savunma Bakanlığı’nın 2,5 sayfa ve Jandarma Genel Komutanlığı’nın ödenek cetvelinin 2 sayfa olduğunu görmekteyiz. Askeri harcama yapan idarelerin ödenek cetvellerinin bu derecede sınırlı bilgi içermesi gerek askeri harcamalar üzerindeki parlamento denetimini gerekse sivil toplum kuruluşlarının bu harcamaları izlemesini kısıtlayan bir unsur olmaktadır. Başbakanlığın örtülü ödenek harcaması toplamı, Başbakanlık faaliyet raporlarında açıkça görülebilmektedir. Bu harcamaların askeri harcamalara yönlendirilen kısmı ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Savunma Sanayi Müsteşarlığı ve Savunma Sanayi Destekleme Fonu, Makine ve Kimya Endüstrisi, köy korucularının maaşı, örtülü ödenek dahil gizli hizmet harcamaları, TÜBİTAK askeri amaçlı AR-GE harcamaları , askeri amaçlı alınan dış kredi ödemeleri ve KKTC’ye askeri amaçlı yardımların bulunduğu askeri harcamaları toplamı 2011 yılında 26 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında askeri harcamaların GSYH’a oranı % 2.01 civarındadır.

Tüm dünya ülkeleri için askeri harcamaları hesaplayıp ilan eden Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü ‘nün (SIPRI) metodolojisine göre askeri kurumlardan emekli olan sivil ve askeri personelin emeklilik ödemeleri de askeri harcamalar içine dahil edilmektedir Bu harcama kalemi tahmin edilerek askeri harcamalara eklendiğinde Türkiye’nin askeri harcamaları 2011 yılında 30 milyar TL, GSYH’ya Oranı ise % 2.35 olmaktadır. SIPRI verilerine göre, **Türkiye dünyada en yüksek askeri harcama yapan 14. ülke olmaktadır.**

Maliye Bakanlığı verileri ve Milli Savunma Bakanlığı’nın internet sitesinde yer alan kamuoyu açıklamasına göre, askeri kurumların personel harcamaları ve bu personelin ihtiyaçlarına yönelik mal ve hizmet alımları bir arada düşünüldüğünde harcamaların yüzde 75’ini oluşturmaktadır.

SIPRI yöntemi ile hesaplanan askeri harcamaların 2011 yılında GSYH’ya oranı ise % 2,35 olmaktadır. Yine SIPRI verilerine göre, Türkiye dünyada en yüksek askeri harcama yapan 14. ülke olmaktadır. **Askeri kurumların personel harcamaları ve bu personelin ihtiyaçlarına yönelik mal ve hizmet alımları bir arada düşünüldüğünde harcamaların % 75’ini oluşturmaktadır.** Modernizasyona yönelik mal ve hizmet alımı ve sermaye harcamaları ise toplamın % 25’ini oluşturmaktadır.

12,5 milyon sigortasız vatandaşın genel sağlık sigortası priminin devlet tarafından ödenmesi ve 1 milyon görece yoksul haneye ayda 295,5 TL düzenli gelir verilmesi durumunda ortaya çıkan ek kaynak ihtiyacı 1,3 milyar TL civarındadır ve askeri harcamaların yüzde 5 azaltılmasıyla bu kaynak

sağlanabilecektir. Askeri harcamaların yüzde 20 azaltılmasıyla ise 12,5 milyon sigortasız vatandaşın genel sağlık sigortası primi devlet tarafından karşılanabilir ve 1,5 milyon yoksul haneye ayda 465,4 TL düzenli gelir desteği verilebilir”.

2013 Bütçesi” de bir savaş bütçesidir, zira kaynaklarının önemli bir bölümü iç ve dış güvenlik adı altında bu işlev için ayrılmıştır. Bütçenin fonksiyonel sınıflandırma adı altında, yani kaynakların hangi hizmetler için tahsis edildiği anlamında ele alınması halinde kurumlara ayrılan paylar itibariyle bütçeden neredeyse en büyük payın iç ve dış güvenlik hizmetleri altında sırasıyla Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik, İç İşleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, MİT, Cezaevleri Genel Müdürlüğü gibi kurumlara ayrıldığı ortaya çıkmaktadır. **52,3 milyar Lira ile bu kurumların bütçesi Hazine ve Maliye Bakanlığından sonra ikinci sırada yer almakta ve bu pay MYB’nin % 13’ünü bulmaktadır.** Sağlık harcamaları için ayrılan 16, 7 milyar TL’lik pay ise bunun üçte birinden daha azdır. (%4)

Yukarıda sunduğumuz tablo 2013 bütçesinin bir asker, polis ve cezaevleri bütçesi olduğunun en iyi göstergesidir. Savaş bütçesi, adaletsiz toplanan vergilerin savaşa ve ranta aktarıldığı, eğitim ve sağlık hizmetlerinin yok edildiği bütçedir. Silahlanma, şiddet ve savaş politikalarına dayanan bütçe anlayışından vazgeçilmelidir. Çünkü güvenlik ve silah harcamaları, toplumsal barış ve adaletin sağlanmasını tehdit eder. Askeri harcamaların şeffaf ve izlenebilir olması, STK’ların ve hatta parlamentonun denetimine tabi tutulabilmesi, bütçenin hazırlanmasında demokratik süreçlerin işlemesi ve sendikalar ile demokratik kitle örgütlerinin bütçe hazırlık süreçlerinde dahil edilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR